झिगु मौलिक रैथाने शक्तिया आह्वान

हागः व की नेपालय् हे दुगु मौलिक रैथाने शक्ति
"जरो र किलो नेपालमै भएको मौलिक रैथाने शक्ति"
(The Root and Locus Movement)
हागः व की नेपालय् हे दुगु मौलिक रैथाने शक्तिया आह्वान

विज्ञानया बुद्धि प्रविधिया विकास ।
धर्मया विवेक सहृदयताया स्वापू ।।
विकास न्याय स्वाधीनता समृद्धिइ नेपाःया ।
सहृदयी तराई, मधेश, पहाड व हिमालया ।।

हनेबहःपिं,
नेपाः विश्वया हे दक्कलय् पुलांगु देशत मध्ये छगू खः । थुपिं महाभारतकाल स्वया नं पुलांगु, रामायणकाल स्वया नं पुलांगु देय्, राज्यराष्ट्र(State Nation) खः । थुकिया सिमाना हिलाच्वंगु दु, शासकत हिलाच्वंगु दु, तर राज्य राष्ट्रया रुपय् थ्व मदिकं अस्तित्वय् दु वैदिकइलय्निसें हे । द्वलंद्वः दँया इतिहास दु नेपाःया सार्वभौमसत्ता, स्वतन्त्रता, स्वाधीनाया । हिमाल, पहाड, तराई नेपाःया थः जुयाच्वंगु दु न्ह्याब्लें ।
इतिहासया अप्वः थें फुक्कं कालखण्डय् थ्व देय् समृद्ध, शक्तिशाली, अग्रणी जुयावःगु दु । तर आः देय्या स्थिति छु दु धयागु ला झीगु न्ह्यःने खने हे दु । संकट हे संकटया सङ्क्रमणकालं लद्यद्यां वर्तमान नेपाःया दुराबस्थां झी सकसितं पीडित यानाच्वंगु दु । हिंसा, अराजकता, हाहाकार ।। घृणा, ल्वापू, बैमनस्य ।। असुरक्षा, अशान्ति, त्राहीत्राही, रोदन, चित्कार ।। भ्रष्टाचार, तस्करी, कालाबजारी, महंगी, बेरोजगार, पलायन, निराशा ।। गरिबी, ल्वय् पित्या, शोक ।। विकृति, विसङ्गति, पापाचार ।। अन्याय, अत्याचार, शोषण, दमन, असमानता ।। ग्व गन दु चित्त बुझे यायेगु थाय् ? सु खः दोषी ? सुनं खः झीत थ्व महासङ्कटं पार लगे याइगु ?
प्रत्येक इमान्दार नेपाःमिं गम्भीरपूर्वक सोच विचार यानाः आः हे निर्णय कायेमाःगु अवस्था वःगु दु । छु थ्व देशया स्थितियात थथे हे स्यंका च्वने बियेगु अथवा देय्यात सुखमय दयेकेगु ? तुयूजला ल्ययेगु वा ख्युँजला ल्ययेगु ? निर्णय कया हे छवयेमाःगु दु —"आः गुगु लँपू लियेगु ?"
नेपाःया वर्तमान समस्यातय्गु समाधान यानाः नेपाःयात वैद्धिक पुनः संरचनाया अग्रणी वा केन्द्र दयेके फइ, गुकिया लागिं नीति व नेतृत्व निगुलिं सर्वोत्तम जुइमाः । हागः (च्यत) (Root) व की (Locus) नेपालय् हे दुगु मौलिक रैथाने शक्ति हे नेपाःया लागिं सर्वोत्तम विकल्प जुइगु निष्कर्षय् जिपिं थ्यनागु दु ।

नेपालय् आः दुगु थीथी शक्तित व उमिगु दार्शनिक मान्यता, सिद्धान्त, बाद, रणनीति, कार्यनीति आदिया परीक्षण हाग व कीया नापय् याये । अले छर्लङ्ग जुइ कि आः नेपाःया नीति व नेतृत्वया लागिं उपिं पुवंक हे अनुपयुक्त जू ।
हागः (Root): उद्गम, मौलिकता, स्थानीयता, सान्दर्भिकता, अपनत्व, स्वामित्वया सवाल । बूगु, स्रोत वा मूल गन खः ? सैद्धान्तिक व्यावहारिक रुपं 'हागः' नेपालय् हे खः वा मेथाय् ?
की (Locus): स्वतन्त्रता, प्रभुत्व, सार्वभौमसत्ताया सवाल । केन्द्रविन्दु गन खः ? स्वाधीनता कि पराधीन ? स्वतन्त्र खः कि मेपिंपाखें नियन्त्रित, निर्देशित, प्रायोजित खः ? प्रभुत्व सुयागु खः ? नेपाल जनताया हे शक्तिपाखें चले जुयाच्वंपिं खः वा पिनेया शक्तिया दलाल, अह्रायाक्कः जक याइपिं मनूत खः ? सैद्धान्तिक व्यवहारिक रुपं की नेपालय् हे खः वा मेथाय् हे ?
जाँचे याये सुयागु हाग गन खः ?

नेकपा(एमाले) व माओवादी नापं फुक्कं कम्युनिष्ट घटकत, नेपाली कांग्रेस नापं फुक्कं कांग्रेस घटकत, ल्यंदनिपिं थःपिंत राजावादी धाइपिं, फुक्कं हे तक्कःमछिं हे सत्ताय् थ्यन, तर आः नं सत्ताशीन दु, उमिगु परीक्षण, मूल्याङ्कन, छानविन 'हाग' व 'की' तराजुइ लनेबलय् क्वँय् न्ह्यथना कथंया अवस्था खनेदइ ।

हाग (Root): कांग्रेस व कम्युनिष्टतय्गु ला जन्म, स्रोत, मूल हे नेपाः पिने खः, उमिगु सिद्धान्त नं विदेशी विधर्मी स्रोतया खः व अथेजुयाः सैद्धान्तिक व व्यावहारिक निगुलिं हे हाग नेपाः पिने खः । राप्रपा व राप्रपा नेपाल नापं फुक्कं पुलांपिं पञ्च घटकत, मधेशवादीत धाःपिं, जनजाति धाःपिंनि नं व हे यथार्थ खः । ल्यंदनिपिं जुजुवादी धाइपिं नं सैद्धान्तिक आधार व राजनीतिक दर्शन नं झीगु मौलिक दर्शन मखुसें मेकियाबेलीया दर्शन जूगुलिं सिद्धान्तत उमिगु हाग नं नेपाः पिने हे ला ।

की (Locus): नेकपा (एमाले) व माओवादी नापं फुक्कं कम्युनिष्ट घटकत, नेपाली कांग्रेस नापं फुक्कं कांग्रेस घटकत राप्रपा व राप्रपा नेपाल नापं फुक्कं पुलांपिं पञ्च घटकत, मधेशवादी धाइपिं, जनजातित धाइपिं, थुपिं फुक्कं इलय् ब्यलय् पिनेया शक्तिया प्याडा जुइधुंकूगु खाइगु यथार्थं उमिगु की गन दु धइगु क्यनाच्वंगु मदुला ? नेपाली जनतायात शक्तिया केन्द्र हे तायेकीमखु उमिसं । गुम्हं दक्षिण, गुम्हं उत्तर, गुम्हं पश्चिम, अले गुम्हं पूर्वपाखें की तियातःपिं जुयाः गथे स्वतन्त्र स्वाधीन जुइफइ ?

तक्कःमछि सत्तारुढ जूपिं मखुला उपिं ? तक्कः मछिं सत्ता चूलाबलय् बेइमानी याइपिं थुपिं हे मखुला ? सुयागु परीक्षण याये ल्यंदनि जक ? आः नं उमिगु ल्हातय् हे थ्व देय्या जिम्मेवारी दयेकेगु दुर्भाग्यया नं पराकाष्ठा जुइगु छर्लङ्ग खनेधुंकूगु दु ।

राजनीतिक प्रकृतिया पार्टी, संघ, संगठनतय्त जक हाग र कीया तराजुइ लना स्वयां मगाः । थन ला धर्म, संस्कृति, अर्थतन्त्र, शिक्षा, स्वास्थ्य आदि आदि लागाय् नं शक्तितय्गु बिगबिगी दु । वैदिक सनातन धर्म (गुकियात हिन्दू धकाः नं धायेगु याः) या नापं बौद्ध, किरात, बोनथेंज्याःगु धर्म थनया मौलिक रैथाने दु । नेपाःया पहिचान थनया रैथाने धर्मपाखें जुइगु व राज्यया विशेष संरक्षण यायेत फुक्कं का फुक्कं ठीक खः धायेगुलिं जिपिं दृढ जुयाच्वना । संस्कृति, अर्थतन्त्र, शिक्षा, स्वास्थ्य आदि लागाय् नं हाग व कीया तराजुइ लनाः व्यवहार यायेगु पाय्छि जुइ । मेथाय् हे हाग व की दुपिं पिनेया शक्तित न्ह्याथाय् नं दु । उमित म्हसीकाः उमि दुस्प्रभाव निर्मूल यायेगु अत्यावश्यक दुसा हितकारी चीजत झीत उपयुक्त जुइगु यानाः अवलम्बन यायेगु वैज्ञानिक दृष्टिकोण झीके दयेमाः । आः नेपाःयात माःगु चाहीं 'हाग' व 'की' निगुलिं नेपालय् हे दुगु मौलिक रैथाने शक्ति खः । हाग व की नेपालय् हे दुगु मौलिक रैथाने शक्तिया आधारशीला विज्ञान, प्रविधि, धर्म व सहृदयता खः ।

विज्ञानया बुद्धि प्रविधिया विकास ।
धर्मया विवेक सहृदयताया स्वापू ।।
विकास न्याय स्वाधीनता समृद्धिइ नेपाःया ।
सहृदयी तराई, मधेश, पहाड व हिमालया ।।

सहृदयतां नेपाली सांस्कृतिक चेतनाया मंकाः आत्मचेतनया आधारय् प्रतिष्ठित छम्ह नेपाल जाति अवधारणयात प्रवद्र्धन यायेगुलि हे झी सकसियां हीत दु । नेपाल गुगुं छगू जात वा जाति वा जनजातिया, छुं छगू वर्गविशेषया जक देय् मखुसें विविधताया समस्ति रुप खः व थ्व फुक्कंसियां संयोजन जुइधुंकाः छगू राज्य—राष्ट्र (स्टेट—नेसन)या रुपय् विकसित जुइधुंकूगुलिं फुक्कं जातीय समुदाय, फुक्कं भाषिक समुदाय, सारा धार्मिक समुदायया सहभागीतां दयाच्वंगु छधिकं छगू रुप नेपालीजातीयता प्रति इमान्दार जुइगु हे राष्ट्रियता सुदृढ यायेगु ज्या खः । राजनीति (शासनतन्त्रसहित), अर्थतन्त्र, शिक्षातन्त्र, स्वास्थ्यतन्त्र, कृषितन्त्र, संस्कृतितन्त्र, समाजतन्त्र आदि आदि फुक्कं हाग व की नेपालय् हे सुनिश्चित जुइगु रैथाने प्रणालीया सुनिश्चितताया लागिं खः थ्व अभियान । विज्ञान (बुद्धि), अत्याधुनिक प्रविधि (विकास), धर्म (विवेक) व सहृदयता (स्वापू)यात अवलम्बन यायेगु खः झीसं । थःगु मूललिसें त्वाःमदयेकाः संसारया हे अग्रणी व केन्द्र दयेकेगु खः झीसं ।

झीगु लक्ष खः —'वैज्ञानिक सत्ययुग' । झीगु न्यूनतम लक्ष्य देय्या लागिं ज्या मवःगु राजनतिक दर्शन, सिद्धान्त, वाद, प्रणाली, रणनीति, कार्यनीति आदिया निराकरण व अयोग्य नेतृत्व बियाच्वंपिं राजनीतिक, सामाजिक, सांस्कृतिक, आर्थिक, शैक्षिक आदि संगठनतय्गु विकल्प थ्व देशया लागिं उपयुक्त राजनीतिक एवं आर्थिक, दर्शन, सिद्धान्त, वाद, प्रणाली, रणनीति, कार्यनीति आदिया नापं योग्य नेतत्व सुनिश्चित यानाः नेपाःया सर्वाङ्गिन उन्नति — प्रगति यायेगु व नेपाःयात समृद्धि, न्याय, सुख, शान्ति, सहृदयतां जायेकेगु खः । आः युगान्तकारी व युगप्रवद्र्धनकारी सकारात्मक क्रान्तिया पक्षय् डटे जुयेगु ई वःगु दु । थ्वहे महान दायित्व अनुरुपया भूमिका निर्वाह यायेत हाग की नेपालय् हे दुगु मौलिक रैथाने शक्ति खडा यायेमाःगु दु ।

न्हूगु व पुलांगु निरर्थक विवादय् मलाये, प्राचीनतमनिसें बांलागुचाहीं स्वीकार याये, बांमलागु चाहीं अस्वीकार याये। आधुनिकतम ज्ञाननिसें प्राचीनतम ज्ञानतकया सुसंयोजन ः वैज्ञानिकतायुक्त धर्म धार्मिकतायुक्त विज्ञान।

भौतिक उन्नति नं यायेमाः, मानसिक उन्नति नं यायेमाः, आध्यात्मिक उन्नति नं यायेमाः। आधिभौतिक, आधिदैविक, आध्यात्मिक आयामतय्गु समष्टि हे मानन जीवन खः। न दक्षिण व उत्तर, न पश्चिम व पूर्व, मेपिनि भरय् च्वनीपिंत जुयाच्वनी कष्ट। मेपिनि निगाहय् म्वायेगु मखु, स्वावम्बी स्वाधीन समृद्ध दयेकेगु खः देशयात।।

आर्थिक समृद्धि, दिगो विकास, न्याय, शिक्षा स्वास्थ्य रोजगारया राज्यपाखें हे पूर्ण प्रत्याभूति। राष्ट्रिय एकता, अखण्डता, सार्वभौमसत्ता, स्वाधीनता, 'वसुदैव कुटुम्बकम्' सार्थक याये फइगु अन्तर्राष्ट्रिय नेतृत्व तयार यायेगु।

झीगु प्राथमिकता सिर्जना, निर्माण, विकास, प्रगति, उन्नति, समृद्धि न्याय, एकता, शान्ति, स्वाधीनता, सहृदयता..............(थ्वहे कथं तनावने)।

झीसं आह्वान याये ः—ह्याग व की नेपालय् हे दुगु मौलिक रैथाने शक्तिया अभियानय् छि नं सहभागी जुयादिसँ। समाज, राष्ट्र, विश्वप्रतिया कर्तव्य निर्वाह यायेगु थुगु महायज्ञय् छिगु उपस्थितिया विशेष अर्थ दइ। थुगु अभियानय् छित लसकुस।

न्ह्याज्याये थ्व युग झीगु खः।